DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GERANT
VOIX DU PEUPLE — TIẾNG DÂN — ANNAM — HUẾ

NĂM THỨ 11 — SỐ 1182 — 丁丑年十一月廿六日 — NGÀY THỨ BA 28 DÉCEMBRE 1937

TIẾNG-DÂN

GIÁ BÁO: Mỗi số 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$60
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Dây giây thép: TIENGDAN HUE

Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

DÉPOT LÉGAL •INDOCHINE• No 11022

Đời đại đồng thiên hạ làm của chung.

(Lễ-Vận)

SẼ CÓ NGÀY
VIỆC GÌ CŨNG CÔNG-KHAI CẢ
KHÔNG CÒN CHUYỆN BÍ MẬT NỮA

Bí mật! bí mật! trên lịch sử nhân quần xã hội, dân tộc quốc gia mà còn có chuyện bí mật ngày nào là loài người bị khốn khổ, đày đọa và đau chết với 2 chữ quái gở ấy ngày nấy.

Vậy, trước hết chúng ta nên xét đến nguồn gốc, vì sao mà trên lịch sử loài người lại có những chuyện gọi là «bí mật»?

«Người sanh ra có tánh ngay thẳng» 人之生也直, ấy là tánh trời phú cho người, ai cũng như nấy; xem như trẻ con đói thì muốn ăn, khát thì muốn uống, đau ốm thì van la, muốn làm việc gì thì công nhiên làm ngay không thèm dấu diếm che đậy ai cả; thời đại sơ nhân có lẽ cũng là tánh ngay thẳng ấy, chả có chuyện gì là bí mật cả.

Nhưng dần dần rồi có bầy, có họ, có bộ lạc, có quốc gia, diễn ra những chế độ tư tưởng quân chủ, phong kiến, cọng hòa cho đến tư bản, xã hội gì gì, trên cái lịch trình ấy, bất kỳ đoàn thể nào, xứ sở nào cũng nẩy ra thứ chế độ bất bình đẳng, mà cái chế độ ấy khi nào cũng do kẻ mạnh bày đặt theo lòng ích kỷ của mình, buộc phe yếu phải theo mù mà không có quyền gì được chối cãi hay chống cự.

Những chế độ do một nhà một họ cùng chưn người riêng mình hoặc một số ít theo phe mình, chế tạo ra, như những cái tên «cơ mật, bí thơ» ở các triều, cùng nội các, cơ quan tối cao ở các chánh phủ ngày nay, phần đại đa số nhân dân trong nước không hay không biết, không được tham dự, tức là trên chánh phủ làm việc bí mật. Trên thế giới xưa nay, từ chánh trị, pháp luật cho đến ngoại giao, quân sự đều theo lối bí mật ấy; dầu cho ngày nay những nước cọng hòa dân chủ, hay xã hội, cũng vẫn giữ khuôn kiểu bí mật đó mà chưa hẳn là công khai — chỉ sau khi sắp đặt xong rồi tuyên bố ra cho phần đông làm theo thế thôi.

Trên đời không có cái gì là tuyệt đối hoàn thiện, đã có lợi thì có hại, đã binh vực bên nầy tất áp chế bên kia, đó là cái lẽ tất nhiên. Ở dưới chế độ bí mật nói trên, phe mạnh đã chiếm cả độc quyền, mà phe yếu chỉ có cái nghĩa vụ phục tùng. dầu chơ có sự bất bình chất chứa đến đâu, cũng đành cam chịu không được phản đối, theo cách công khai, phản đối tức là phạm vào luật nầy, luật nó mà lụy đến tánh mạng thân gia; vì thế không khác gì xua đuổi phe yếu nầy chui vào đường bí mật.

Không kể chuyện xưa, chỉ xem chuyện lớn trong và năm gần đây như Quốc Xã đảng ở Đức, phái quân nhân ở Nhật, gần đây như đảng phản nghịch phát hiện ở Pháp v. v... chừng cho chúng ta thấy rõ ở xứ văn minh, dân trí trình độ và chánh trị đã gọi là hoàn thiện hơn xứ khác nhiều, mà ở dưới còn ẩn núp những đảng bí mật. Rõ là cái mầm bí mật ở thời đại nầy, chưa làm sao cho tiêu diệt hết được.

Vậy muốn cho sự bí mật tiêu tan lần lần, dầu là cần phải trù nhiều phương pháp trải qua nhiều thì giờ mà bước đầu cốt yếu nhứt, tưởng không có cách gì hay hơn là «việc gì cũng làm theo cách công khai». Nói cho rõ là trong một quốc gia, từ pháp luật, chánh trị cho đến ngoại giao, quân sự gì gì cũng khai thành công bố, cho toàn người trong nước đều nghe biết, đều được tham dự không giữ lối «dấu kín» như trước; đã công khai thì ai có ý kiến dị đồng, ai có điều bất bình gì đều được phát biểu một cách rõ ràng; nước đã có đường chảy tự nhiên không có cái nạn lở đê; hơi được xả ra, tự nhiên không có sự vỡ xác; điều bất bình được bày tỏ thì ai còn điên dại gì mà đi đường bí mật nguy hiểm kia?

Công khai! công khai! cái đó có được tự do mà sau mầm bí mật mới biến đổi.

THA-SƠN-THẠCH

Hết nạn xe lửa, tiếp đến nạn ô-tô ghê gớm!

Chiếc ô-tô vật xuống hố sâu, 7 người chết liền, 15 người bị thương!

Gần đây xảy ra 2 nạn xe lửa ở Tam-quan và Đà-nẵng, thật ghê người. Nhưng dè đâu lại tiếp một nạn ô-tô để rùng mình trên con đường Vinh — Thakhet!

Hôm 16 Décembre, chiếc xe của hiệu Hồng-ký chạy từ Thakhet về Napé (Lào), xuống đèo Kim-cương gần được 20 km thì bị trục xe bên trái gãy! Xe đổ lật ầm xuống hố sâu 100 thước! Chiếc xe gãy nát, 6 người đàn ông và 1 đứa bé 4 tuổi chết liền, và 15 người bị thương, trong có cả người sốp-phơ và người ét.

Những tử thi được hiệu Hồng-ký chôn cất tử tế. Mấy người bị thương hiện chở về bệnh viện Vinh.

CHUYỆN ĐỜI

Ai bảo người Việt-nam ta không biết tổ chức?

Chúng ta thường nghe tiếng phê bình của người ngoài đối với người Nam ta, nào hèn nhát, nào nói láo, nào rã rời chia rẽ, nhứt là không có đoàn thể, không biết cách tổ chức; mà chính trong đám người Việt-nam mình, ai đã để ý xem xét đến trình độ trí thức của phần đông cũng công nhận cái khuyết điểm «không biết cách tổ chức đoàn thể» đó.

Theo lòng tự ái thông thường của loài người, Chuông-mai tôi thật không muốn nghe lời chế nhạo trên, và lâu nay vẫn lưu ý cố tìm một đôi cái sở trường đặc biệt của người mình, để sửa cái nết chung không tốt nói trên, mà không sao tìm ra.

Bữa lễ Noel vừa rồi, có các bạn đến chơi cùng ngồi chuyện trò, Chuông-mai đem câu chuyện trên ra nói. Anh B. có tánh tự phụ, bảo:

— Người Nam mình có đâu hèn thế? Kìa nào hướng đạo, nào thể thao, nào hát xiếc, nào diễn thuyết, lắm chuyện tường thuật trên mặt báo rầm kia, sao gọi là không biết tổ chức?

Anh X. — đó là cuộc vui, người ta thấy đi quảng cáo, thấy rao trên báo mà họ đi mua vui, chưa phải là cách tổ chức.

Anh H. — Thì như mấy cuộc đón rước, như tiếp rước ông Lao xông đại sứ kia cũng như cuộc đưa, rước vị quan nầy cự lớn nọ không tổ chức mà được thế sao?

Anh T. — vẫn có tổ chức, nhưng tổ chức một việc tạm thời, nghĩa là trong sự [illegible] phải đoàn thể lâu dài.

Tôi ngắt lời: — Theo các bạn nói trên thì dầu sao cũng phải nhận người mình biết cách tổ chức, mà cái ngọn sở trường là sẽ tổ chức tạm thời và cuộc vui» chớ sao?

Anh X. ngồi ngẫm nghĩ như phát kiến được một điều gì mới, hoa tay nói:

— Phải, người Nam ta có ngọn sở trường về mặt tổ chức cuộc vui tạm thời, nhưng xét ra ở trong có tánh chất đáng ngạc.

— Đáng ngạc thế nào? các bạn đồng thanh hỏi rõ.

— Ngạc vì những cuộc nghinh tiếp và đưa tiễn kia, hễ thấy vui là số tay làm theo, có khi cái tốt lại đưa đi mà cái không tốt lại rước về. Nhứt là mai mốt ngày kia có kẻ mạnh nào mang đến họa đến cho mình, mà người mình thờ cái thế đoạn sở trường hoan nghinh như vị thần để phát «Phu-xít» hay số lợi xâm lược kia thì nguy to!

— Vậy theo bác thì thế nào?

— Nên học cách tổ chức đoàn thể lâu dài như công nhân tập đoàn, nông dân tập đoàn, nghĩa là tổ chức đoàn thể theo cách vĩnh viễn và có cái mục đích tương trợ trong khi hoạn nạn.

Anh B. sẽ bàn nói:

— Vậy thì có hội phúc thiện, có tiền góp kỵ, chôn và có nghĩa địa nầy nọ đó, chớ còn gì nữa?

Các bạn cả cười và tan về, Chuông-mai xin đăng câu chuyện vào mục trò đời, nhận rằng người mình có ngọn tổ chức sở trường đặc biệt, không lời phê bình.

[Chuông-Mai]

GIẾT CHẾT CAI THẾ, VIÊN PHÓ ĐOAN KERGOAT BỊ 6 THÁNG TÙ ÁN TREO VÀ 100 QUAN TIỀN PHẠT

Lúc tháng Juin trước đây, viên phó Đoan Kergoat Lucien cùng cai Thế ở Thanh-hóa đi soát rượu lậu tại làng Lộ-vinh. Kergoat ném cây thuốn bằng sắt nhằm vào cai Thế chết, nhiều người còn nhớ.

Tòa án Vinh kết án Kergoat Lucien 6 tháng tù án treo và 100 quan tiền phạt. Hôm 21 Décembre tòa Thượng-thẩm Hanoi y án.

CHUYỆN NGHIÊM CẤM THUỐC LÁ TỪ 400 NĂM VỀ TRƯỚC

Thứ thuốc lá ngày nay là một vật thường lắm, ít kẻ không biết mùi nó. Thế mà cách chừng bốn trăm năm về trước, cái khổ vì nó gây ra không xiết kể (không phải cái khổ khai báo và xét bắt cùng hạn chế như ở ta đâu):

Năm 1620, vua Louis XIII nước Pháp ra chỉ dụ cấm không được bán thuốc lá cho ai, trừ kẻ chuyên về nghề bào chế các dược phẩm. Ai trái lệnh thì bị phạt nặng.

Tuy vậy, ở Pháp cũng chưa gắt bằng các nơi.

Bên Anh, vua Jacque 1er đã cho xử trảm người truyền bá sự trồng trọt thuốc lá là Walter Raleigh.

Năm 1628 đức Giáo-hoàng Urbain III cấm dùng thuốc lá; tại Nga, Michel Fedorovitch truyền lệnh hễ thấy ai hút thì xử tội đánh, mà hễ tái phạm sẽ bị cắt mũi và xẻ môi.

Năm 1670, Mahomet IV cho phép cắt cổ những kẻ nào hút thuốc bị bắt quả tang.

Cách nghiêm cấm như thế mà ngày nay thuốc lá tràn lan khắp thế giới, ít ai không dùng thuốc. Vậy cho biết điều gì người ta đã muốn thì không cách gì ngăn được, trước sau nó cũng theo chiều «thích» đến bùng ra. Học thuyết nầy, trào lưu nọ, dầu tìm cách ngăn cản thế nào, [cũng như chuyện] thuốc lá trên.

—V. V.—

Số tiền quyên giúp nạn dân gần 20.000$

Số tiền các nơi quyên giúp nạn dân bị vỡ đê ở Bắc-kỳ được cả thảy gần hai vạn đồng. Quan Thống sứ Bắc-kỳ đã cho quan Toàn-quyền hay số thu ấy.

Cảnh-tượng

Quảng-châu dưới trận mưa bom
của tàu bay người Nhật

(Dịch theo bài của người mục kích tấn kịch ấy, đăng trong báo «CỨU VONG HỒ TRANH» ngày 1-11-37)

(*Tiếp theo*)

Đường sắt bị bom làm đứt đoạn

(*Người làm công sở xe lửa*)

— «Đường thiết lộ Quảng Cửu từ 14-10 trở đi, bị tàu bay Nhật ném bom phá hủy, chúng tôi là công nhân tu bổ đường ấy, mỗi lần đoạn nào bị hư hỏng thì tức khắc sửa đắp lại ngay, làm cả đêm ngày rất vất vả. Song vì trách nhiệm đối với tổ quốc, khi thấy hành khách, hàng hóa và chiến sĩ cùng quân khí an nhiên đi trên đường sắt mà chúng ta mới sửa đắp lại đó, lòng chúng ta có vẻ vui thích mà quên cả mệt nhọc».

Bữa cơm tối ở Sa-diện

(*Người làm việc sở công*)

—«Tôi là một người công-vụ-viên, cuối tháng 9, trong một tuần lễ, làm cho tôi hồn vía đi đâu trên mây, nhứt là trong 3 ngày 72 giờ đồng hồ mà ngủ không được mấy 2 giờ, mỗi đêm thấy bóng mặt trăng sáng dọi, càng làm cho tâm lý tôi nổi cơn khủng bố xếp lên: ở đường phía bắc sông Châu-giang, dưới bóng trăng sáng, rơi xuống 2 viên tạc đạn cách nhà tôi ở chỉ nửa giậm, nào cửa sổ, nào ngói trên mái nhà, nào bát chén, ve ly cùng đồ đạc để trong phòng đều rung chuyển và tiếng dội nghe chẳng chẳng. Mấy ngày đó không bữa nào ngồi ăn mà nuốt cho xuống được!

«Trong tuần lễ đó, có một bữa 7 giờ tối, cùng mấy anh em rủ tới một khách sạn người Nga ở phía tây cầu Sa-diện cùng ăn một bữa cơm, bữa ăn ấy không khác gì bữa tiệc trên thiên đường.

«Nguyên trong mấy đêm đó, hễ 7 giờ là toàn cả đô-thị đều tắt cả đèn lửa, dầu không có hiệu cảnh báo, sở cảnh sát cũng cấm không cho nhà nào có tia lửa sáng dọi ra ngoài, dầu lửa nấu cơm trong lò bếp, che kín bốn phía mà cũng bị can thiệp, toàn cả thành phố như chìm ngầm trong cái màn tối mực. Đã mấy lần tôi định đi mua món ăn về xơi. Trưởng quan ở sở công tôi cũng một cách khủng bố như thế ở phòng việc không có một ma nào đến làm việc, song cũng không nghe lời quở trách gì, vì vậy tôi được thong thả rảnh việc.

«Ở Sa-diện [vẫn] không [sợ] bảo thủ đoạt dân, đèn bạch-lạp được thắp như thường. Tôi ngồi đó được yên ổn, mà quên hẳn đó là tô-giới của nước Anh ở Quảng-châu.

«Ở đó, thấy bạn quen khá đông, ai nấy đều nói bữa nay được ăn một bữa cơm yên tịnh cùng an ủi nhau.

«Trong lúc trò chuyện đương vui, bỗng nghe: kiêng! kiêng! rồi lên, cảnh hiệu báo tin! Chủ hiệu vội vã đem những màn vải đen thiệt dày che lên mấy cửa sổ cho tia đèn sáng không lọt ra ngoài, nhân đó khách ăn cơm gần như ăn vụng vậy.

«Vợ chồng người Nga chủ tiệm cơm ấy rất cơ cảnh, vừa nghe tiếng cảnh hiệu thì một trật đem đồ dự bị làm cho ánh sáng ngọn đèn thu hẹp nhỏ lại, và tỏ bộ mặt vui, pha câu nói khôi hài, làm cho cử tọa đương cơn sợ hãi mà bỗng phát ra tiếng cười; có người ngồi lóng tai nghe tiếng tạc đạn thả xuống nơi nào xa gần và có ý mừng nơi nấy được an toàn.

9 giờ qua, cảnh hiệu đã giải trừ, các bạn chúng tôi mang cái sắc mặt nửa trắng nửa xanh, lên những chiếc xe hơi có là cờ «thông quá», ai về nhà nấy, tôi — có lẽ các bạn cũng thế — bước lên giường nằm thở một hơi dài, ngẫm nghĩ đời sống trong mấy ngày, nghe có cái thú vị lạ lạ, trọn đời không thể quên được. Nhưng trong lúc ngẫm nghĩ, thoạt tưởng đến thế giới Thượng-hải như tòa Tiên-thi công-ty v. v. không phải là thuộc miền tô giới sao? mà những trận mưa bom cứ rơi xuống, lâu đài sụp đổ, chết đến hàng ngàn hàng trăm, tô-giới chắc gì là không nguy hiểm kia!».

Một buổi sớm mai trong phòng túc-xá

(*Ngày 31-9-37*)

Trương-thiên-Nhân kể:

«Còn chưa sáng, lão gia coi sóc phòng túc xá), thoạt ở trên giường nhỏm giậy chạy lại hỏi hả bảo:

(Xem tiếp qua trang 3 cột 3)

KIM-SANH thuật

TRUNG NHẬT CHIẾN-TRANH

QUÂN TÀU LẤY LẠI ĐƯỢC NHẠN MÔN QUAN?

Hương cảng, 16-12 — Có tin rằng: Quân Nhật chiếm giữ Nhạn môn quan (trong tỉnh Sơn tây) đã bị đánh thua mà phải tháo lui; đội Du kích Tàu vừa mới lấy lại được Nhạn môn quan, hiện đã treo cờ «Thanh thiên bạch nhựt» ở đó.

QUÂN NHẬT TẠI TRẬN TUYẾN BÌNH — HÁN BỊ THUA ĐAU

Hương cảng, 16-12 — Quân Nhật tại trận tuyến Bảo-bình — Hán-khẩu cũng có nơi bị thua đau, bỏ chạy tán loạn.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN TÀU
ĐẠI TƯỚNG NHẬT THỔ-PHÌ-NGUYÊN TỬ TRẬN TẠI TRẬN TUYẾN BÌNH — HÁN

Tế nam, 18-12 — Theo tin báo cáo tại Thiên tân, thì đại tướng Nhật Thổ-phì-Nguyên, chỉ huy quân Nhật tại trận tuyến Bình — Hán, đích thật đã bị quân Tàu giết chết, thi thể đã chở đến Thiên tân hỏa táng rồi đem tro xương về nước Nhật.

BỘ ĐỘI NHẬT ĐO THI-GIA-KIỀU TIẾN ĐÁNH TRẬN ĐỊA TÀU Ở PHÍA NAM ĐÃ BỊ QUÂN TÀU ĐÁNH LUI

Hàng châu, 18-12. — Hồi 5 giờ chiều ngày 18, tám trăm quân Nhật do Thi-gia kiều tiến đánh phía Nam. Quân Tàu đóng binh chực sẵn. Quân Nhật không xét hư thực, thì cứ tiến tràn, khi quân tiên phong Nhật tiến được 5 cây số thì mắc cửa các chỗ của pháo hỏa, nên quân Tàu phấn dũng nghênh chiến, quân Nhật bị thua đau, liền hốt hoảng vắt chạy, bỏ lại quân nhu tượng phẩm rất nhiều. Quân Tàu đuổi quân Nhật đến Thi gia kiều.

Sau khi quân Nhật lui vào chiến hào lại cùng quân Tàu kháng chiến.

Hiện hai bên đang giữ nhau tại mặt trận đó.

CÓ LẼ NHẬT SẼ ĐÁNH THANH-ĐẢO

Thiên tân, 20-12. Vừa đây người Tàu đốt phá các nhà máy sợi Nhật ở Thanh-đảo người ta nói có lẽ chỉ nay quân Nhật sẽ tới đánh tỉnh nầy.

Phóng viên hãng «Havas» ở Đông kinh thông tin rằng quân Nhật đã chiếm đóng tất cả tỉnh Sơn đông.

QUÂN NHẬT ĐANG ĐÁNH HÀNG — CHÂU

Thượng hải, 20-12 — Sau khi chiếm được Nam kinh quân Nhật đang tiến đánh Hàng châu thủ phủ tỉnh Chiết giang. Trận thế hiện chưa phân thắng bại.

HƠN 500 QUÂN NHẬT BỊ QUÂN MAI PHỤC TÀU ĐÁNH BẠI Ở TÂY-HÀ-KHÚC

Lâm phần, 20 12 — Một đội quân Nhật hơn 500 người và ba xe phá lũy từ Du thứ tiến đánh Phạm trang trấn. một bộ quân Tàu do tướng Vương-Chu quản đốc theo lối người đi chia ra mấy toán nhỏ đi mai phục, rồi cử một bộ đội nhỏ dụ quân Nhật vào sân. Khi quân Nhật vào gần đến Tây hà khúc, mấy chiếc xe phá lũy đi đầu vì đường hẹp không làm gì được, bị quân Tàu súng chia súng trái phá bắn đánh hủy được cả và giết được hơn 30 người còn bao nhiêu quân Nhật ở sau bị quân Tàu đánh dữ quá phải vội vàng bỏ lui.

MỘT ĐỘI QUÂN TIỆN Y NHẬT Ở GẦN MINH-QUANG BỊ QUÂN TÀU GIẾT HẾT

Tô châu, 21 12. — Có tin rằng tại nơi gần cầu sắt Minh quang, bỗng phát hiện một đội quân tiện y Nhật, quân Tàu ở đó liền bao đến vây, giết hết không còn một người nào.

Chuyện ngắn

CHÚ BẾP NGẤT NGƠ

Một vị quan tân nhơn vật, ông T. con nhà thế phiệt, du học đậu bằng... về nước ít lâu làm việc ở sở nọ, sẵn có thân thế được bổ đi làm phụ mẫu dân ở một Huyện nọ.

Cũng một trang thanh niên, anh X. chỉ có một khối óc y nhiên, chưa hề chạm trổ gì hết, tự bé đến giờ chỉ biết chăn trâu, mót củi, rồi cày sâu cuốc bẫm sống trong cảnh lao động.

Vừa nhịp Huyện nha khuyết một chưn linh lệ, các ông làng xách cổ X. điền vào chưn ấy.

Vào linh, quan thấy X. người quê thiệt, giao cho phần việc chực hầu tại bu-rô và tư thất của quan.

Sau khi X. đã lãnh bài học lễ phép của viên Đội lệ, quan nghiêm nghị dạy: Tao bây giờ không phải như các quan trước đâu! Hễ sai bảo gì, mầy phải lo chăm sóc lanh lẹ, nghe không?

— D...

— Dân ... thưa trình bẩm hạ việc gì, nhất thì ... ím không cho đưa lễ vật gì vào cả, nghe không?

— Dạ.

Ở Bu-rô, nhứt là nghe lệnh tao, và vào nhà trong thì nghe lệnh bà. Không được trái lệnh, nghe không?

— Dạ.

Thế rồi một buổi sáng kia, hồi trống ra khách vừa giứt, quan chậm rãi với bộ âu trang tuýt-xo-xoa ra đến công đường, thì ba ông chức việc làng Y., khúm núm hai tay đặt cái lễ 2 chai sâm-banh và hộp bít-qui lên trên chiếc ghế chạm lộng ở trước bu-rô, rồi lại khúm núm hai tay dâng một lá đơn.

— Các anh trình việc gì đó? Quan hỏi.

— Dạ bẩm, chúng con xin trích ruộng công lấy tiền sửa đình và làm chay.

... Không biết dùng số hương tiền đó làm việc ích lợi chung, cứ lo việc xôi thịt hoài!

— Dạ bẩm, đình làng chúng con hư nát quá chừng, quỉ thần trên đầu trên cổ, bất đắc dĩ lắm, chúng con mới xin đơn trích ruộng cho thuê lấy tiền sửa lại; còn làm chay là theo tục lệ làng xưa nay, chỉ cúng cổ chay rồi mời cúng một lễ tam sanh mà thôi, chứ chúng con không dám bày chuyện xôi thịt; không thế, trong làng không yên. Xin quan lớn xuống phước cho chúng con nhờ!

— Ừ, thôi các anh đã nằn nỉ, và vì chuyện quỉ thần, cũng phê cho, nhưng sau không được xin nữa, nghe chưa?

— Dạ bẩm quan lớn, chúng con có chút lễ mọn....

Ấy chết! Tự bửa đề lỵ đến nay, ta đã từng biểu và niêm yết cấm tành rành, sao các anh còn cả gan phạm đến cấm đó?

— Dạ bẩm chúng con dân ngu, chỉ tỏ chút vi thành, không dám bày lễ vật gì, xin quan lớn hạ cố và tha thứ....

— Bưng ra! Bưng bẩm dai! — Quan giạy có hơi gắt rồi trở vào tư thất, một chốc chú bếp X. ôm kẹp giấy vào, quan xây lại hỏi: Cái lễ của làng Y. hồi nãy nó đã mang ra chưa?

— Dạ bẩm, các ông làng nhờ con bưng vào nhà trong, Bà....

— Đồ ngất ngơ nà! Tao đã dạy vậy, sao mầy không vâng lời tao lại đưa đến tay....

— Dạ bẩm quan lớn, con trót dại lở, sau không dám.

...Thế rồi hôm sau, người ta lại thấy chú bếp X. bưng những cái mâm mấy chai rượu và mấy cân đường, bột vào nhà trong; rồi từ đó về sau, thỉnh thoảng người ta vẫn thấy chú bếp X. cứ bưng những... như thế luôn, mà mỗi lần tan hầu rồi, vẫn nghe chú bếp X. bị quan quở mắng đồ ngất ngơ! đồ ngu!... Rồi người ta cũng cứ nghe chú bếp lặp bẩm lại cái câu: «Con trót dại lở». Người ta lại thấy tờ yết cấm kia thay giấy mới, trông có vẻ ...

Năm sau, quan vừa được tấn mệnh thăng lên Tri phủ ở ... khác.

Trước ngày thượng trình, lúc mà hàng tổng, hang xả và các quan khách đến chúc mừng và tiễn đưa đã thưa rồi, người ta lại thấy có bà Bá A. và đứa bưng quả lum khum bước vào tư thất quan.

Quan niềm nở nói: — Bà Bá lên... đưa chưn chúng tôi cái gì đó?

Đưa theo đặt quả xuống, rồ bước ra, bà Bá thưa: — Bẩm quan không gì, đậu xanh thổ sản, lên bẩm thăm quan lớn, bà lớn lên đường mạnh khỏe và... xin nhận bộ ghế tràng kỷ mà quan mượn bấy lâu, sợ để quan mời đến....

Quan ra ở ngẩn ngơ một lát, rồi một nụ cười tươi tắn xây hỏi quan bà: — Á! Bà nó! Chứ bộ ghế tràng kỷ của bà Bá?

Bà lớn tỏ vẻ ngẩn ngơ như quan, rồi gọi: — Bếp X.! Vậy chứ bộ ghế tràng kỷ của bà Bá đâu rồi?

Bếp X. đứng sau cột nghe hỏi, liền lanh lẹ vòng tay cúi đầu: — Dạ bẩm, hôm qua dọn đồ lên cam nhông, chúng con đã khuân theo các đồ hành lý khác, bỏ cả bộ ghế lên xe chở đi rồi, nào con có biết....

Quan liền trợn mắt quát: — Thằng khốn! Đồ ngất ngơ! Nhà tao thiếu gì đồ ấy, mà mầy còn chở về làm gì cho chật nhà?

Bà lớn lại tươi cười tiếp: — Cơ khổ! Chú bếp này thật ngất ngơ quá! tự ý làm mà không hỏi ai hết. Sao cái bu-rô kia mầy không chở luôn?

— Ghế này ở nhà trong, còn tưởng...

Quan quở: — Còn tưởng... tưởng.... đồ ngu!

Bếp X. ra, quan bà nói: — Bây giờ ông có ăn thịt nó cũng thế thôi....

Thế rồi, cả quan và bà đều quay lại phía bà Bá, đều niềm nở cười: Chú bếp này ngất ngơ quá! Bây giờ nó chở lỡ về ngoài rồi, vậy xin bà phiền để nay mai đây, có nhịp chúng tôi sẽ chở vào trả lại cho bà...

Bà Bá lủi thủi ra về, miệng chỉ lẩm bẩm: — Thật chú bếp ngất ngơ quá!...

L. C.

SÁCH DẠY

Thôi-miên-thuật

Đã in tới 4 lần bằng Quốc-ngữ, đàn bà học lấy cũng giỏi ngay, đã có câu: «*Muốn như tiên, phải học Thôi-miên mới được*»!

Sách Thôi-miên dạy khoa học như Thần-học (Psychisme), Thôi-miên, Nhãn-điện, âm thị, Xuất-hồn, Giáng thần, Thần-giao cách-cảm, Trị-bệnh-học v. v.. Mục đích để phá tan nền mê tín của thế-giới, mưu tìm lấy thuật để «SỐNG MÃI KHÔNG CHẾT» khám phá màn bí mật của Tạo-hóa, Ma, Quỷ, Bùa-mê, Phù-thủy, là gì? Tại sao lại trị bịnh và sai khiến và hiện hình được ở nơi xa mình? Học rồi có thể bay lên được thiên, Tây đã có người học Thôi-miên mà bay được).. Sách giá 2$50 cước gởi 0$30, gởi contre remboursement, là 2$35 phải gởi 0$20 tem thơ trước.

Thơ mandat đề nhà nhà xuất bản như vầy

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN
102, Hàng Gai, HANOI

Ai muốn biết địa dư, lịch sử, v.v.. của tỉnh Kontum và nhất là công cuộc thực dân của người Nam ta ở trên ấy;

Ai muốn biết tính tình phong tục của giống người Mọi: tục mê tín, cách tổ chức xã-hội vv...

Thì hãy đọc cuốn:

MỌI KONTUM

là một cuốn sách nghiên cứu rất công phu.

Giá 0$60, có bán khắp các hàng sách. Mua buôn mua lẻ hỏi tại Imprimerie MIRADOR HUẾ

Cước phí gởi sách người mua chịu.

Tại Tiếng Dân cũng có bán.

VẨN VƠ

Sau trận lụt ngoài Bắc

Lụt lụt chi chi lụt lụt hoài!
Thường năm thường bị ách thiên tai
Nước xô đê vỡ không kiêng đất,
Người khóc nhà trôi chỉ oán trời.
Thiếu áo thiếu cơm phường sống sót,
Chẳng mồ chẳng mả xác thây trôi.
Đồng điền bỗng hóa thành sông biển,
Nạn đói dân cùng cái khổ dai!

NG. KH. CH. Linh cảm)

Hòn chồng

(Ở làng Cù-lao, tỉnh Khánh-hòa, cách châu thành Nha-trang chừng 3 cây số)

Trời mây biển nước cảnh mênh mông,
Chơn núi dô ra đá mấy chồng.
Khắng khít thớt em nương thớt chị,
Vững vàng hòn cháu đỡ hòn ông.
Sóng xô đầy mãi bền gan sắt,
Rêu buộc ràng thêm chặt giải đồng.
Gặp gỡ đá đây ta hỏi đá:
Và trời bao thuở mới nên công?

Đá vọng phu (Dèji

Ngóng đợi chồng xa mắt đá mòn,
Tương tư một khối nặng tày non.
Dầu chim biển nổi thân muôn kiếp,
Đá tạc vàng ghi núi một hòn.
Bóng nhạn trời thu tê tái ruột,
Tiếng quyên đêm hạ vẫn vơ hồn.
Nỗi niềm ai biết ai không biết,
Vằng vặc khuôn trăng khuyết lại tròn.

Q. T. (Nhatrang)

Viên Lục sự Tây lai bắn một phát súng vào bụng tự tử

Đêm 19 Décembre, viên Lục-sự Tây lai Georges Videau ở đường Galliénie (Saigon), dùng khẩu súng trường bắn vào bụng, nát cả ruột gan để tự tử. Chở vào nhà thương thì chết.

G. Videau làm tại tòa Trừng-trị Saigon. Nguyên nhân có lẽ vì buồn gì đó.

Ong Vial sang công cán bên Đông-dương

Ông Vial do bộ Thuộc-địa Pháp cử sang công cán xứ Đông-dương, xem xét về các vấn đề giáo-dục và học-chính, đã đến Saigon mấy bữa nay.

Khổ chuyện

Ông Labrègne, chủ sở mỏ Hạ long (Bắc-kỳ), tháng trước đây có mất một con dê, ông nghi cho người cai Trần văn Bông làm thịt. Hôm 2 Aout, ông gặp cai Bông, có tát ý một-tai. Bông đưa đơn kiện.

Tòa Trừng trị đem ra xử phạt Labrègne 16 quan tiền án treo và 1$ bồi thường cho cai Bông. Quan Chưởng lý chống án lên, nên sáng 21 Décembre, tòa Thượng thẩm Hanoi đem tái thẩm, tăng án tiền phạt Labrègne lên 25 quan, nhưng cho hưởng án treo, và bồi 1$ danh giá cho cai Bông.

Người đàn bà tên Đặng-thị-Bơ ở phố hàng Bột (Hanoi), mới rồi vì bán vé số Đông-pháp lại ăn lời lên 5 xu, nên chuyện trách bắt quả tang, nên bị truy tố.

Ở nhà quê, mấy báo tổng làng hay ép bọn dân dốt nát mua vé số, và có khi mua cao giá, cũng được một cái gương!

Trưa hôm 12-12-37, thấy tướng Nhựt Thang Tỉnh ở Tàu có phát biểu tờ tuyên cáo nói nhiều việc, sau có kết luận rằng thấy quân Tàu và dân Tàu bị thiệt hại nhiều thì lấy làm động lòng lắm!

Cái từ tâm của viên tướng Nhựt!

Ông Edmond Rakey, một nhà báo Pháp được phái qua Tàu quan sát cuộc Trung-Nhựt. Tuần rồi có ghé Saigon và có diễn thuyết tại nhà C. S. S. Một điều đáng để ý là ông bảo với thính giả sẽ không viết một chữ nào về Đông dương, vì ông mới tới đây có 14 ngày, không quan sát được tường tận gì.

Nhà phóng viên này ở trong nghề đã trên 30 năm, thận trọng thật! Có đâu như vài tờ báo bên Pháp nghe được tin nhảm lại nói đã bên cười rằng người ở bên xứ ăn thịt người! Cụ Phan tây Hồ làm thư ký cho quan Toàn quyền Pasquier! Mà ngờ cười là cụ Tây Hồ qua đời trước khi M. Pasquier được thụ bổ chức Toàn quyền!

việc trong nước

VINH

Lời than phiền của học sinh và phụ huynh về kỷ luật gởi thơ, nhận thơ trong nhà trường

Tại trường Cao đẳng tiểu học Vinh, gần đây có đặt thêm nhiều kỷ luật nghiêm ngặt, học sinh và phụ huynh có lời ta thán, nhất là cấm không cho học trò nhận thư từ.

Tại trường có yết thị bản điều lệ về khoản 42, mục thư từ (correspondance) như vầy: «Il est interdit aux élèves externes de recevoir des correspondances au collège» (cấm học trò ngoài không được nhận thư từ ở trong trường). Vì thế học trò người thì vì có thư từ của cha mẹ anh em gởi đến thăm, người thì có mandat của người nhà gởi cho mà bị phạt.

Cậu Trương-trọng Hạng vì có người cha làm việc ở Huế gởi thơ về thăm cậu tư sư phạm phép không giám nhận, quan Đốc liền truyền phạt 6 giờ «consigne», thoạt ta là đứa con xấu (mauvais fils) không nhận thơ cha (nhưng cậu ta nhận thư thì sợ bị phạt 3 giờ theo kỷ luật nhà trường, nên không giám nhận) mâu thuẫn!

Cậu Nguyễn-văn Côn cũng vì tiếp nhận một bức thơ hỏi thăm của người anh em ở đường trong gởi ra, hôm sau lại nhận được mandat và thơ, cũng bị phạt luôn hai ngày thứ năm đến 6 giờ đồng hồ.

Đó là kể việc gần đây, chớ số bị phạt về khoản này đã có mấy cậu nữa

Việc này nhiều tiếng than phiền. Mong nhà chức trách nhà trường sửa đổi lại cho.

P. V.

NGHỆ-AN

Ma dịch trâu bò cứ hoành hành mãi!

Hồi đầu tháng Septembre đến tháng Octobre, ở về làng Tri chỉ, Triều và Yên hòa (Nghĩa đàn) bị chướng dịch trâu bò, mới được yên hẳn, thì từ đầu tháng Novembre tới nay lại phát chứng ấy ở miền xã Yên thái, cũng chung một tổng Cự lâm, huyện Nghĩa đàn, lại càng nghiệt hơn: kể người thiệt hại nhiều nhất thì ông Hội viên Lê văn Quý chết hết cả 100 con trâu và bò, ông Lang văn Bốn chết hết hơn 50 con trâu, bò, còn nhà một vài con thì chưa kể.

Mong sở Thú y lưu ý cho dân nhờ.

Dân cày

Lý trưởng bị cách oan chăng?

Lý trưởng Phan-sĩ-Hội ở làng Hữu-biệt ... nay đã có tiếng là người không hay đi với bọn hào cường trong làng.

Cách mấy tháng trước, vì nhà nước sửa và giúp tiền làm một cái cầu qua địa phận sông giang làng Hữu-biệt mà lý trưởng và cán hương hào gây ra nhiều chuyện bất hòa. Vì rằng khi họp làng, lý trưởng đòi tiền công và tiền sương để làm cầu do mấy tay hào cường lạm tiêu; nên bọn kia mưu cớ họp nhau ký kết đâm đơn lên huyện bịa đặt kiện mấy khoản.

Được mấy hôm thì quan huyện đòi lý trưởng Phan-sĩ-Hội và lật triện, cách chức, rồi tư Tỉnh Tòa.

Được tin, dân làng Hữu-biệt liền làm đơn kêu oan mãi đến nay cả thảy ở Tỉnh Tòa đã có chín mươi lá. Nghe đâu quan Công-sứ Jeannin đã sát nhận biết sự oan khuất của lý trưởng

Không biết rồi đây lý trưởng sẽ được phục chức hay là ai ông tay hào cường kia còn vận động cách khác nữa.

D. N.

QUẢNG-NAM

Con đường tổng nên tu bổ

Con đường tổng lộ từ chợ Đo-đo (Thăng-bình) chạy thẳng xuống làng Tịch-thái (Quán-gò) giáp với con đường thiên lý ước hơn 5km. Năm nào quan Phủ cũng có sửa dân tư ích tổng An-thái đắp, năm nay thấy hư hỏng nhiều. Mong quan sửa tu đắp lại cho

L. B.

QUẢNG-NGÃI

Buôn bán rượu không có bài chỉ mà bị tịch thâu và bị phạt

Tạ-Thơ, buôn bán ở làng Phú-vinh, tổng Hành-trung, huyện Nghĩa-hành. Tháng Novembre vừa rồi, có đi tỉnh mua rượu của hiệu Mỹ-đông-Âu 30 chai lớn và nhỏ, có giấy thông hành rõ ràng. Ngày 26-11-37 người Tây Thương-chánh Mộ-đức vào nhà Tạ-Thơ khám xét, thấy số 19 chai rượu, hỏi thì Tạ-Thơ đem giấy thông hành mua rượu ra trình. Người Tây xem xong, sức lý hương sở tại giải Thơ và rượu về sở, và sức phạt Thơ 7$30 vì bán rượu không lãnh môn bài.

Ngày 30-11-37, Thơ đem bạc phạt ký nạp song hiện có biên lai tạm của quan Thương-chánh phạt và xin cho 19 chai rượu lại, nhưng không được!

L. b Kh.

BÌNH-ĐỊNH

Một vụ trộm mở hồ

Nguyên ngày 4 tháng 7 ta, tại đình làng Bình-lâm, tổng Kỳ-sơn, phủ Tuy-phước, có xảy ra vụ từ khí của làng bị mất trộm, thuở nay đều để tại nhà làng. hương bản giữ chìa khóa lắm, nên chìa khóa cửa ngoài thì giao cho từ thần ở đó giữ. Ngày 4 tháng 7 ta, lúc 11 giờ mai, tên giáp Nguyễn-Hươu (ở chung với từ thừa) đến báo lý trưởng rằng bị trộm mở lấm lấy đồ; lý trưởng liền đến soạn đồ ra xét, rồi đánh trống hội họp hương chức, sắc hào, trình tổng khám. Ngày mồng 5 hội khám sửa ngoài khóa còn y, mấy cánh cửa cũng y nguyên, không có dấu tích chi, chỉ ông khóa lắm thùng thì cạy quẹo lấy ra, và mở ba tấm ván để một bên, xét ra mất một cái độc bình xưa, một cái than đồng, và cái khay cẩn. Từ thừa Nguyễn Phi cùng rằng bữa ấy, xã sai nó xuống Hương Lương còn Nguyễn-Hươu thì tát nước cho xã... Lời khai mơ hồ tổng cứ giải hai tên ấy lên quan, quan Phủ xét «tình hữu khả nghi» nên bắt giam gần mấy ngày rồi thả ra, không thấy quan cứu xét lẽ nào, nên đồng dân có lời chỉ trích: Trách nhiệm của từ thừa giữ đồ của làng, vì lý đã bắt tư đi, giáp đi tát nước, bỏ nhà trống nên kẻ trộm mới lấy được, còn khi nghe báo, không đợi nhóm đủ, một mình lý trưởng «tự soạn khám» và chìa khóa cửa ngoài thì từ giáp giữ sao bọn trộm cắp kia mở được, mà về bỏ khóa trong lấy đồ!

Mong quan trên xét lại.

Dân

PHÚ-YÊN

Kêu về chợ làng

Làng Đông-mỹ, phủ Tuy hòa, trước kia ông Nguyễn hữu Tiếp có lập một cái chợ trong làng ấy. Chẳng bao lâu nhà nước làm mương dẫn thủy băng ngang qua thành thử chợ phải dời đi nơi khác, cũng ở trong làng. Khu đất này, từ mấy năm nay đã không có hoa lợi gì, mà thuế đất và thuế chợ thì năm nào cũng vẫn nạp.

Nay nghe có trát sức cho đấu giá chợ ấy. Dân làng ấy rất lấy làm lo, vì có bọn khác tới thầu thì dân nghèo sẽ bị thiệt thòi không buôn bán mà đến tan chợ.

Mong quan trên xét cho.

K. S. lại cáo

Sách tặng

Hiệu Mai-Lĩnh ở Hanoi vừa rồi có gởi tặng Bản-báo quyển «TÔI KÉO XE». Sách in lần thứ hai, một thiên phóng-sự của ông Tam-Lang viết, giá bán 0$30.

Vậy có lời cảm ơn nhà gởi tặng và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

Giúp nạn dân Bắc-kỳ

Số tiền của các nhà từ tâm gởi giúp nạn dân Bắc-kỳ bị lụt, do Tiếng Dân thâu nhận từ 11-9-37, đến 10-12-37, cọng tất cả được 1.053$33. Số bạc này, bản báo đã lần lượt gởi vào Hội Trung-Ương Cứu tế ở Huế 4 kỳ có thơ biên nhận của Hội đồng ấy:

1) thơ số 3648	ngày	25-10-37	271$25
2 —d— 3942	—	18-11-37	312.18
3. » 4126	—	6-12-37	383.00
4) » 4377	—	23-12-37	86.90
Tổng cọng....			1.053$33

Hội Trung-ương Cứu tế và bản báo thay mặt nạn dân cảm tạ các nhà hảo tâm, và đồng thời xin nhắc lại lần nữa, từ nay bản báo không thâu nhận bạc lạc quyên, vì Hội đồng Cứu tế đã tuyên bố đình chỉ.

(Xem biên bản của Hội ấy đăng dưới đây.

T. D.

Biên bản Hội đồng cứu tế nạn dân Bắc kỳ ngày 17-12-37

(lược)

Ngày 17 Décembre 1937, Hội đồng trung ương cứu tế nạn dân Bắc-kỳ có họp tại Bộ Tài chánh để xét về số tiền lạc quyên giúp dân bị lụt được bao nhiêu và định ngày bế mạc.

Hội đồng khai mạc lúc 10 giờ.

Quan Thượng thư bộ Tài chánh Hội trưởng bày tỏ cho Hội đồng biết rằng số tiền lạc quyên đến ngày 17-12-37 này được là 32.913$91. Trong số tiền đó 22.716$19 và tiền lạc quyên thu được còn 10 197$72 thời do các nhà từ thiện và các hội khắp xứ Trung kỳ tổ chức các cuộc hát thu được Hội đồng cứu tế gởi ra tất cả 586 sổ lạc quyên; 521 sổ đã gởi về cho Hội đồng rồi, còn 65 sổ chưa gởi về. Trong 521 sổ lạc quyên gởi về thời có 415 sổ người ta có quyên vào và 106 sổ đã trắng. Quan Hội trưởng nói rằng trong tháng Octobre và Novembre 1937 đã có gởi ra cho quan Thống sứ Bắc-kỳ để giúp nạn dân bị lụt được một số tiền 15 000$ và trích ra ở quỹ Hội đồng cứu tế một số tiền là 30$ để trả tiền cho Nhà in, và các khoản chi phí lặt vặt.

Quan Hội trưởng nhờ quan Quản lý Ngân hàng Đông-pháp ... Hội đồng cứu tế gởi gấp ra cho quan Thống sứ Bắc-kỳ một số tiền nữa là 15 000$. Còn bao nhiêu chờ khi nào các tỉnh gởi mandat về cho Hội đồng đủ số, sẽ gởi luôn ra Bắc-kỳ.

Quan Hội trưởng nói rằng Hội đồng cứu tế đã làm xong các nhiệm vụ do Chỉ số 52 ngày 30-9-37 cho thiết lập ra nguyên định việc lạc quyên lại và xin Hội đồng giải tán kể từ ngày 17 Décembre 1937 này. Hội đồng xét lời yêu cầu rất phải đều biểu đồng tình.

Trước khi giải tán Hội đồng có lời cảm ơn quan Quản lý Ngân hàng Đông Pháp đã làm trôn bổn phận

Quan Thượng thư bộ Kinh tế có lời cảm tạ quan Hội trưởng và tất cả Hội đồng đã làm một việc nghĩa mà kết quả rất được mỹ mãn.

Hội đồng bế mạc lúc 10 giờ rưỡi.

Quan Hội trưởng ký tên: Hồ-đắc-Khải

Các quan Phó hội trưởng và các Hội viên đều ký tên

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 vé mỗi vé 1 đồng bạc, (NAM KỲ, CAO-MÊN BẮC KỲ TRUNG KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau này:

5 Août 9 Septembre, 14 Octobre 2-12 1937 và 6-1-1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau này:

1 số trúng		4.000$	4.000$
8	»	1.000.	8.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3600	»	10.	36 000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$

1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng vì năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ Ý: BỘ NAM-KỲ từ số 000 000 đến số 059 999 và từ số 100000 đến số 189 999 — BỘ CAO-MÊN từ số 200 000 đến số 259 999 và từ số 300.000 đến số 389 999 — BỘ BẮC-KỲ từ số 400 000 đến số 459 999 và từ số 500.000 đến số 589 999 — BỘ TRUNG-KỲ từ số 600 000 đến số 659 999 và từ số 700 000 đến số 789.999 — BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 859 999 và từ số 900.000 đến số 989 999

Sữa NESTLÉ

hiệu CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con

Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

Thuốc LÊ-HUY-PHÁCH

Danh tiếng đệ nhất ở xứ này!!

LÊ-HUY-PHÁCH là một nhà thuốc có thực học — đã làm được nhiều cuốn sách có giá trị... Quyển Nam-Nữ-Bảo-Toàn, nói về các chứng bệnh của Nam Nữ thanh-niên, đã được Hàn-Lâm Viện bên Pháp (Academie des Sciences de Paris) công nhận, và các báo chí Tây Nam khen tặng... Sách đã in lần thứ hai, giá bán 0$60 (0$80 cả cước). Gửi tiền mua hóa giao ngân. hết 0$95.

BẢO VỆ GIA ĐÌNH : *Một bộ sách soạn rất công phu, nói rõ hết thảy các chứng bệnh của người lớn trẻ con : các bệnh thông thường, các bệnh thuộc về sự sinh dục của đàn ông, đàn bà, các bệnh cam sát của trẻ con, các bệnh phong tình cùng các biến chứng, các bệnh ho, sốc, suyễn, lao... các bệnh ở mắt... Bổ xin lại các đại lý hoặc gửi 0$05 tem về nhà thuốc.*

LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận hư sinh nhiều chứng : đau lưng, vàng da, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, tiểu tiện trong đục bất thường tinh khí ít mà loãng... hoặc sinh ra mộng tinh : mơ ngủ thấy đàn bà, tinh khí cũng xuất, di tinh : khi tưởng đương tinh khí không kiềm mà tiết ra, hoạt tinh : khi giao hợp tinh khí ra mau quá... Những người dịch thì lạnh, tinh khí nóng, những người khi giao hợp tinh khí không mạnh, những người gần đàn bà mà dương không cường, những người sau khi khỏi bệnh phong tình thấy đau lưng, rụng tóc, chảy nước mắt, qui đầu ướt, tiểu tiện vàng có ít vẩn... đều là vì Thận -khí suy nhược.. uống thuốc LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY PHÁCH khỏi hết các bệnh ở Thận.

Giá. . . 1$00 một hộp.

Thuốc này hiệu nghiệm lắm / Đã cứu được hàng vạn vạn người khổ các bệnh nguy hiểm ở Thận. Thực là một thứ thuốc «bổ thận» hay nhất ở xứ này!

BẤT ĐIỀU KINH

Kinh bệnh khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay 2, 3 lần trong một tháng, sắc huyết tím nhợt... tức là huyết kém mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều còn sinh nhiều bệnh : vàng da, ù tai, hoa mắt, đau lưng, ăn ngủ kém, đại tiểu tiện bất điều hòa...

ĐIỀU KINH CHỦNG NGỌC số 80 giá 1$50 : Rất ông dùng trị bệnh bất ... cho các bà cô ... rồi. Dùng thuốc này kinh nguyệt điều hòa, lại mau có thai nghén. Có thể nói là một thứ thuốc «giống con» rất tốt.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00 : Các cô chưa chồng, kinh nguyệt bất điều, dùng thuốc này khỏi ngay, tăng thêm sức khỏe, da thắm thịt, mọi điều như ý

LE-HUY-PHACH

HANOI — TONKIN

CÁC NHÀ ĐẠI LÝ TẠI TRUNG-KỲ. — THANH-HÓA : Maison Thái Lai 6 grand' Rue. VINH : Sinh Huy ... 50 rue de la Gare. HUẾ : Maison Vĩnh Hòa 28 rue Paul Bert. QUI NHƠN : M. Trần văn Thắng ... NHATRANG : Nguyễn đình Trọng Tailleur ... HÀ TĨNH : Maison Bảo yến 114 rue Louise Lemaire. TUY HÒA : ... PHAN-RANG : ... PHAN-THIẾT : Maison ... DALAT : ... FAIFOO : Maison Chấn-Lâu, 738 rue Pont Japonais. PLEIKU : Thái quang Khánh. TOURANE : M. Phan Lương, rue Đông khánh. DJIRING : ... tiệp. . . .

Cảnh tượng Quảng-châu dưới trận mưa bom của quân Nhật

(Tiếp theo trang nhất)

Cảnh hiệu! cảnh hiệu báo tai! Lão ấy chưa mang đôi guốc mộc hai cẳng tréo lại, đi tới và bước đánh thức bọn Hoàng-quân, lúc nằm ngủ bên giường đối diện với giường ta.

«Chung quanh phòng túc xá, bỗng hiện ra cảnh tượng xao xuyến rối rít!

«Ta, trong giấc ngủ đương ngon, bỗng bị kinh động thức giấy, nhưng ngủ chưa đã no, còn đang thèm, hai con mắt chưa muốn mở, hỏi hiệu bộ :

«Vô luận thế nào, tàu bay Nhật không thể bay tới sớm, và đây là trường học, quả bom đâu vô-nhân-đạo mà ném vào đây ?»

«Hiệu bộ vô hiệu, trong bụng ta vẫn cười ngầm bọn non gan.

«Lão già và Hoàng-quân mặc quần áo, tiếng khua than rửa mặt, tiếng cười nói, tiếng ho chung quanh nghe rối rít, nhưng không át được tiếng cảnh hiệu reo như con sấm không dứt.

«Ta đứng giậy, bận quần tây và mang tất, lại rửa mặt.

«Tiếng máy sục sịch! sục sịch! nghe như càng tới gần, quanh bàn rửa mặt, nhiều người lộ ra vẻ sợ hãi như tàu bay đã bay đến ngang đầu.

«Tia sáng bên góc trời mới thấy dạng dạng, màn mù đen giữa khoảng không, hơi phai lợt lần lần, thấy 8 chiếc tàu bay đương bay liệng trên không, phần đông nghe và thấy, mạch quả tim đều máy động, nhưng tàu bay ấy yên lặng rồi bay đi. Vì đó là 3 chiếc tàu bay của không-quân Quảng-châu đi tuần và chuẩn bị ứng chiến. Nhưng nhiều người trông thấy đã mất hồn!

«Lão già súc miệng xong, thẳng xuống dưới lầu Pháp-học-viện; Hoàng-quân đương chải đầu; ta ở trong phòng tối, tìm cái áo mặc trên mà chưa tìm được.

«Đùng! Một tiếng bom nổ như ở sau chung quanh phòng túc xá ấy, nào ngói trên mái, nào các đồ đạc bị làn sóng dội rung rinh một cách lạ thường, có miếng ngói rơi ngay trên đầu ta, cảnh hiệu im lặng, chỉ nghe tiếng súng cao cùng súng cơ-quan nổ điếc cả tai, ta nghĩ nếu chậm trễ một chút, ở sẽ có sự nguy hiểm bởi đạn xuyên qua tâm tạng!

«Ta quay đầu lại thì Hoàng-quân đã đong rồi, trong phòng chỉ lưu một mình ta, ta vội vàng bận áo định đong theo. Ta mò trong túi áo thì cái «bóp đựng xu» đâu mất, ta nghĩ sau khi ta đi, tất phòng này hóa ra đống tro tàn cũng nên, ta dở kẹp da ra cố tìm cây bút máy đem theo, nhưng trong phòng tối thui, vở và sách rời rạc loạn thiên, không tìm ra, ta phải bỏ chạy.

«Tiếng súng cứ nổ, ta khóa cửa, dong xuống nhà Pháp học-viện; dọc đường Pháp-học-viện bên những cây to, thấy nào đàn ông, đàn bà, trẻ con đang kiếm chỗ núp, một mực yên lặng, trừ ra mấy con chuồn chuồn không biết đều nguy hiểm, vẫn bay qua bay lại.

«Ta nhảy tuốt lên trên đàn cao chót Pháp-học viện trông ra bốn phía, vắng vẻ không thấy một bóng người; dưới ánh sáng mặt trời buổi mai mà toàn cả thành-phố như nghẹt hơi không nghe một tiếng thở. Một sợi khói đen như đưa tàu bay quân địch đi xa lần.

«Tiếng súng thưa dần, cảnh hiệu dứt, nghe có tiếng gà gáy, những người dưới lầu mới nghe có hơi thở, ta trở về phòng thì thấy cây bút máy vẫn hiện ra trên bàn mà khi hồi ta tìm mãi không được! ta cầm nó đi cùng ta tới tiệm uống café. Ta bảo chủ tiệm làm sữa, nhưng chủ tiệm nói : tàu bay quân địch sẽ trở lại, không chịu làm. Ta cố ý làm bộ trấn tịnh, ngồi tréo trên cái ghế phủ bánh xơi, nhưng bên tai ta còn văng vẳng tiếng máy «sục sịch» và làn sóng dội của tiếng bom khi hồi»

(Còn nữa)

Các Ngài hãy còn bận áo dài theo kiểu Nam ta, nên nhớ đến XUYẾN SAIGON so sánh Xuyến Saigon thời được bền chặt hơn các thứ hàng khác, và lại Xuyến Saigon sắc đen không phai lạt, giặt lâu nước đen trông càng rất đẹp, chính Xuyến Saigon thứ đặc biệt tốt nhứt có bán tại hiệu.

THUẬN-LONG

137 *đường Paul-Bert* HUẾ

Hiệu THUẬN-LONG mới về SATIN và ĐOẠN tuyệt tốt để bán về mùa đông rất thích hợp.

BÌNH-DÂN TẠP-THOẠI

Bần phú tương tư

Trong quảng rừng xanh cỏ biếc, mặt trời sắp lặn, một người đàn ông hình dáng vạm vỡ, quần áo lang thang, đang ngồi nghỉ chân trên cồn cát trắng, bên cạnh để một gánh cỏ xanh non mởn...

— Ủa bác X.! Thế nào... Thế nào mà bác phải ra thân thế này? Bác... trời đất...!

Nghe có tiếng hỏi mình, ngoảnh lại nhìn người kia rồi tự nhiên hai hàng nước mắt từ từ nhỏ xuống.

— Chào anh H., Anh đi đâu về đó? Ngồi xuống đây hút thuốc rồi tôi sẽ kể chuyện nhà tôi cho anh nghe.

Phì một hơi khói, X. nói luôn :

— Thật bây giờ tôi khổ không biết mấy mà nói : không có nhà ở, vợ con một bầy, cơm không đủ ăn, áo quần không đủ bận, thật trăm chìu khốn đốn.

— Anh nói sao vậy? Anh có nhà cửa, vườn tược kia mà! vườn anh mấy lúc trước, tôi thấy rau, khoai, cây trái xanh mịt, hoa lợi bộn bề, mà bây giờ thì sao lại nói vậy?

— Dẫu chi anh, để tôi kể chuyện đầu đuôi anh nghe. Nguyên vườn tôi ở gần vườn ông Bá R., vườn tôi là đất công, còn vườn ông là đất tư; hôm tháng 7, tôi có đào một cái hào đem nước về tát lên vườn, ông nói sao tôi có đào cuốc làm hư rào dậu và tre trẩy của ông, ông bèn chưởi mắng tôi một cách vô lý, tôi cãi lại, ai có ngờ đâu! ông lại lập tâm báo thù. Đến tháng 8, nhân lang quân cấp, ông bèn ăn vào vườn tôi tới 1 sào 8 thước, rồi đem gia đình rào lại theo mối giới đất ông đã ăn, cách ít lâu ông bảo tôi dở nhà, chặt cây cối để cho ông trồng tre.

Về mặt buồn tanh, X. nói luôn :

— Anh nghĩ coi, vườn tôi vốn lẫn có 2 sào 5 thước, mà đã vào tay ông hết 1 sào 8 thước, còn có 7 thước thôi! thì làm sao mà cất được cái nền nhà! còn nền đó làm chỗ khác thì đất đâu! vườn đâu! Bất đắc dĩ, tôi phải quơ tiền mua lễ vật đến nằn nỉ ông, xin ở độ nửa cái nền nhà. Vậy mà ông cố ý làm nghiệt, tỏ ý không bằng lòng, nhưng vì tôi năn nỉ, thảm thiết, ông mới bảo rằng : «Thôi, tao thấy mày nói tao cũng thương cho mày ở, nhưng có một điều, mày phải giúp tao một chút....».

Tôi thưa : Dạ, nếu cụ cần gì cháu xin giúp.

— Ừ, không có việc gì nặng, đã sắp đến mùa cấy rồi, nhưng thằng K. nó về, nên thiếu một người cắt cỏ cho trâu bò, dọn ruộng đấy thôi, nếu có mày thì tao biểu lão xã, con nó đừng mướn nữa.

— Tôi nghẹn ngào không biết trả lời thế nào, chỉ «dạ» một tiếng mà thôi!

— Vậy bây giờ anh đi cắt cỏ cho ông đấy phải không?

— Vâng. . . .

MỘNG-CẢNH

Tin đường xe lửa

Đoạn đường giữa ga Cầu hai — Truồi bị nghẽn, hiện xe đã chạy thông được như thường.

THƠ-TÍN

Cùng các ông làm tại sở thầu thuế chợ Đông-Ba (Huế)

Các ông cứ đâu làm gởi thẳng đơn ấy lên quan Thanh-tra lao động. Bổn báo xin miễn đăng.

Ô. *Tôn thất Chi*, T. P. *Dalat*
Được mandat 3$ đến 31-12-37 hết hạn.

Ô. *Ng. tố Mỹ, Hiệp thạnh, Phan rang*
Được mandat 1$00 đến 31-3-38 còn thiếu 0$00.

Ô. *Phan trọng Hoàn, Phủ lão, Hà nam*
Được mandat 1$60 đã hết hạn 15-12-37.

Ô. *Lê Thẩm, Thanh minh, Hàm trung*
Được mandat 3$ đến 31-12-37 hết hạn.

Ô. *Ng. văn Liêm, Vĩnh linh Cầu tùng*
Được mandat 2$ trả đến tiền báo từ 15-12-37.

Ô. *Đinh thanh long, Nam đàn (Nghệ an)*
Có được thơ ông. Khi nào nhận được mandat, sẽ gởi báo.

Ô. *Ng. bá Hoành, Mộ đức Quảng-ngãi*
Được mandat 1$00 hết hạn 17-8-37.

Ô. *Phạm văn Giang, Nahham, Phanthiet*
Được mandat 2$60 trả đến tiền báo từ 1-1-38.

Ô. *Ng duy Tấn, Đông thấp, gare Cầu ty*
Được mandat 3$ đến 31-3-38 hết hạn.

Ô. *Trần huấn Chi, Cao hiệp, Tam kỳ*
Được mandat 3$10 đến 31-12-37 còn hiếu 0$04

Ô. *Ng. Hoàn, Cam lộ, Quảng-trị*
Được mandat 3$ đến 31-8-38 hết hạn.

T. D.

Đã gần tới Tết, ai muốn in danh thiếp gởi chúc mừng cho được tốt đẹp thì nên đến nhà in
= TIENG-DAN =
sẽ được vừa lòng.

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc này khí trời độc địa nóng sực, nên con người mà nhứt là trẻ em thường hay sanh ra ban cua, ban trắng, ban đỏ, ban đất, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nảy trong mình như lửa đốt, hay là cơn nóng cơn lạnh, miệng lưỡi khô khan khát nước, nhức đầu, tứ chi rã rời, nếu không sớm trị dễ tàn nhập vào Tâm, Can, Tỳ. Phổi làm cho nóng mê man, sốt, nói xàm, bất tỉnh nguy hiểm cho tánh mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 3 phút hết liền. Cháo như vậy. Mỗi gói : 0$10.

Người kén xổ cách nào?

Dùng thuốc tiêu xổ hiệu ÔNG-TIÊN cũng đặng vì không đắng không hôi, không phát ..., không đau bụng, khỏi cữ kiêng cữ, lúc dùng cứ việc ăn uống như thường nó xổ và sẽ đảm đạnh phần đờ và sán lãi. Mỗi gói : 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho suyễn, ho cảm, ho lao, ho có đàm hoặc không đàm cùng đàn bà có thai mà ho, ho sản hậu, dùng thuốc này, qui Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$15. Có bán khắp nơi và hai chỗ nhóc Saigon, 232, rue d'Espagne, Dakao, 126, Boulevard Albert 1er bán chạy nhứt.

THI TỪ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(Tiếp theo)

DỊCH :

Chết sống đã đành vì chủng tộc,
Công danh nào phải bởi người riêng
Cho hay kẻ địch công là địch,
Há phải còn vua nước mới còn.
Hoàng thống dám xưng «độc tộc bản»
Người ai còn tưởng để quyền cao.

Cùng :

Nhứt tự hàn nhỏ đâm thoát sổ,
Mậu chẳng phân phân truyện chí kim,
Man xúc tương tranh thiên tự nhược
Hồ ngư độ sự nhật tương tầm,
Kỳ u hoàn hồi minh khai nhãn,
Tu vị nhân quân họ nhứt châm.

[illegible]

[illegible]

. . . .

DỊCH :

Từ bọn Hán-nho bày thuật số,
Giống độc luôn luôn truyền đến nay.
Man xúc tranh nhau trời cứ lặng.
Hồ ngư diễn mãi chuyện hằng ngày.
Hai mắt đã trông rành cuộc thế,
Một kim cần phải tỉnh lòng người.

. . . .

Mấy bài đó chính là chăm chỗ mê tín của Nghiêm-giang vậy.

Tôi có đọc bọn lại :

1/ Kỳ cuộc đại khai không cố sự,
Manh nhân đáo để nựu tiền phi,
Khởi tri kim nhật hoàn cầu thượng,
Hà địa năng dung nhứt tánh tư,
Hồ phí bất phân vương vị đi,
Dân quyền nhứt chấn quốc oan vi,
Bằng quân miễn tạo nhân quân phúc
Tự bửu hoàng kim chú Phạm-Lý.

[illegible]

DỊCH :

Cuộc lạ mở tung đời chứa có,
Người mù đâu đã dại không chừa
Địa cầu đã diễn theo tuồng mới,
Một họ đâu còn vạt đất lưa.
Mối họa, sở nỏ cần phải đốt,
Dân khôn, quyền nước sẽ không vừa
Hãy chăm tạo phúc nhân quần đấy.
Tượng Phạm-Lý nào kém kẻ xưa.(1)

2/ Du du cựu học thấy đông bôn,
Đốt đốt tân triều ngã hải phồn,
Cộng đạo vô quan hoàng đế quí,
Bất văn thả cựu quốc dân tôn,
Lư toa nhứt luận khuynh thiên hạ,
Thạnh-đốn cô thành đặc địa tôn,
Quân khán đông tây tranh cạnh đó,
Vị thùy mãn địa huyết lưu côn.

[illegible]

DỊCH :

Ngàn năm học cũ nước trôi mòn,
Sóng mới năm châu khéo cuốn tròn.
Đến nói không ngôi vua mới quí,
Chả nghe thế cựu nước nào còn
Lư-toa luận nọ, xoay trời đó, (2)
Thịnh-đốn thành kia chấp đất tròn.
Kìa sứ đông tây tranh cạnh đấy,
Vì ai giọt máu cứ trôi dồn?

LVII

Ân-xá và ân-giảm

Người không phải cây đá, ai lại không tình, thương nước nhớ nhà, người xưa cũng đồng mối cảm ấy. Chúng tôi, từ sau cụ Tây-Hồ được về, không ngày nào không mong tin được tha về. Những đợi trông năm này sang năm kia, không được tin gì. Các bạn và người nhà gởi thơ lại, thường hỏi thăm tin ấy. Trong đời có khi nào thấy người oan án khoản ấy được tha lại viết thơ hỏi. Trong có câu : «không biết ga này có chảy đến ngoài quỉ đảo không?» (不知還抉恩後興負島否). Ai đọc đến cũng cười rồ, rõ là câu có thú.

Đến năm 1913, mới được giấy ân xá ở Kinh lại, những án 9 năm như Nguyễn-quân Hồ-tiến, Phạm-quân Cao-chẩm, Trương-quân Bá-huy, Trần-quân Bạch-sĩ, đồ Tịnh, Hương Đôn đều được tha về : Tôi cùng Tập-xuyên, Thai-sơn, My-sanh, Nghiêm-đình, được giảm xuống 13 năm. Tập-xuyên đưa các bạn Hồ-tiến có câu :

Nhân tàng tuyệt đảo xuyên lung xuất
Xuân độ chư quân độ hải hoàn.

[illegible]

Người từ cõi đảo xổi lồng tách,
Xuân với quan người vượt biển về.

LVIII

Nguyễn-quân Chí-tín, người Hà-nội, làng Đông-ngạc, một nhà Tây-học, làm thông-phán ở Thanh-hóa, can vụ Hạ-thành thơ-xã, cùng thân sinh là cụ Huyện Nguyễn-dy-Hàm và thân-sĩ tỉnh Thanh đày ra Côn-lôn. Ông ta bị án 5 năm, vì thông Tây-văn, ra đảo liền được làm việc nhà giấy phòng Gardien-Chef. Tôi ra làm việc nhà giấy là lúc ông ta được tha về mà cử tôi vào thay.

Sau tha về, ông ta lại bị tình nghi lần thứ hai nữa, về vụ bom ở Hà-thành lại đày ra Côn-lôn, cũng án 5 năm, sau lại tha về. Cụ Huyện sau cũng mãn hạn được tha về. Cụ Huyện học Hán học khá, sinh làm thi, có một bài thi «thời sự cảm tác» cụ làm cách anh em họa, thì quốc văn mà toàn áp vận chữ Hán «duyên, thuyền, thuyên, niên, quyên» (không nhớ nguyên vẹn), đồng nhân họa khá đông, duy có bài thi ông Cử Nguyễn-đình-Quản là hơn cả. Kỳ giả quên 2 câu đầu :

(Sẽ tiếp)

(1) Phạm-Lý giúp vua nước Việt đánh Ngô làm nên nghiệp bá, vua Câu-tiễn đúc tượng vàng để ghi nhớ.

(2) Lư-toa có bài luận Dân-ước (contrat social), gây ra ảnh hưởng dân quyền.

(3) Hoa-thịnh-đốn dựng nước cộng hòa Mỹ-châu.

https://tieulun.hopto.org

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, Bệnh đau mắt là một bệnh rất nguy hiểm cho ta, và ta cũng nên lấy hai con mắt của ta là hệ trọng. Hễ ta thấy mắt đỏ sưng có nhử (?) lau mắt gió, vân vân, thì dùng ngay thuốc đau mắt số 8 giá 0$15 1 lọ, mà đau mắt có Màng có Mộng, toét mắt, đau mắt hột (Trachome) thì dùng thuốc đau mắt số 9, giá 0$20 1 lọ các bệnh đau mắt này dù bằng thế nào cứ tin dùng thuốc của HOÀNG-VĂN-ẤP 47 Đình-Xá Bắc-Ninh (Tonkin) thế nào cũng mau khỏi, khi mua phải nhận kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-ẤP là không chính hiệu. THUỐC CAI NHA PHIẾN. Nếu các ngài muốn bỏ thuốc phiện mà được mau chóng, người lại không mệt nhọc, khi bỏ được rồi lại không sinh bệnh, thì chỉ uống ngay thuốc của bản hiệu là bỏ ngay được. Thuốc này khi đã bỏ được rồi, hễ trông hay hắt mũi điếu vào là kinh sợ nôn mửa, giá 1$00 1 nhẹ chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là cùng, xin các ngài đọc bài này tìm cách giới thiệu đáp hộ vì các thứ thuốc có ích cho đồng-bào, các thuốc này đã có tiếng xưa nay, thực thế đó. khi mua gửi lĩnh hóa giao ngân, có bán ở Lê-Nam Hưng Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Gồm Phù-mỹ, Hai-Linh 60 Avenue Paul-Doumer Haiphong. Các đại-lý Huế Saigon vân vân.

NHÀ THUỐC

ÔNG-TIÊN

N° 82 84-86-88 90 et 92, rue Paul Blanchy prolongé-Phú-nhuận-SAIGON

Tél: 20.773

Chuyên môn bào chế đủ thứ thuốc trị đủ bệnh, dưới quyền chứng nhận chánh phủ Pháp và đặng đức Đại-Nam Hoàng Đế ân tứ cấp bằng tài năng và Ngân-Tiền nhứt hạng

Các kỳ đấu xảo trong Nam ngoài Bắc đặng thưởng 3 cái bội tinh vàng, 1 cái bạc, 2 cái đồng, 5 bằng ban khen hạng nhứt và 7 bằng danh dự nhứt hạng

THANH-LAO DIÊN-THỌ HOÀN

Thuốc trị ngủ lao, thất thương và giúp thêm sức mạnh cho những người khí bẩm hư nhược

LƯỢC KHẢO. — *Bịnh lao tổn phần nhiều bởi người chánh khí bất túc gọi là bịnh lao, hay thị dục thái quá gọi là bịnh tổn cũng bởi sự lo lắng làm việc nhiều quá sức, hao tổn tinh thần, khí huyết suy kém, ngũ tạng lục phủ hư nhược mà sanh ra:*

Nhờ sự kinh nghiệm của chúng tôi dùng toàn những vị thuốc thượng phẩm, tinh chế ra hoàn thuốc này chuyên trị các bịnh hư bịnh tổn, ngũ lao thất thương, và bồi bổ thận khí, dưỡng tâm huyết nhuận phế kim, kiện tì vị, thêm tinh chí, mạnh gân cốt, sự công hiệu lạ lùng thấy trước mắt, ai dùng rồi cũng đặng kết quả mỹ mãn.

CHUYÊN TRỊ VÀ BỒI BỔ CÁC CHỨNG BỊNH SAU ĐÂY:

1. TÌ. — Tì là bao tử, là chủ vận hóa vật thực, người tổn tì, là bởi lo lắng nhiều tinh huyết khô kém, sự vận động tiêu hóa vật thực là nhờ tinh huyết, hễ tinh huyết khô kém thì tì vị hư nhược, vật thực chậm tiêu làm bón rất, no hơi, sình ruột, ngăn hán nơi ngực, ăn ngủ không biết ngon, ốm o mỏi cả tấc teo, nặng nề khắp cả châu thân, dùng đến thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này hết sức công hiệu.

2. PHẾ. — Phế là phổi, là chủ khí, tổn phế là khí bị hao mòn, bởi lo lắng quá sức, tửu sắc quá độ, mà sanh ra lao phổi, hắt ho, nếu không sớm trị sẽ thành ho lao rất sức nguy hiểm cho tánh mạng, nên dùng thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này rất phù hạp.

3. CAN. — Can là lá gan, là chủ huyết; người tổn can thì huyết hư sanh ra cường tay chơn mình mẩy nhức mỏi, mỗi buổi chiều thường hay ớn lạnh, rang tức hai bên hông, nước tiểu vàng, dùng thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này, sự công hiệu thấy liền trước mắt.

4. THẬN. — Thận là cật, là chủ tinh, tổn thận là tinh suy kém cũng bởi lao tâm (lo lắng quá lẽ) lao lực (làm việc nhiều quá sức) hay là tiên thiên chẳng đủ (thọ bẩm khí huyết yếu của cha mẹ) cũng bẩm thiên thiếu hụt (ăn uống bất thường chẳng giữ cách vệ sanh) hay là tửu sắc quá độ, hoặc phá lòng trinh rất sớm, hay là chơi cách thủ dâm làm cho ngọc quang lỏn cũng mắc bịnh phong tình dùng thuốc công phạt thái quá tinh khí hao tổn mà sanh ra Di-tinh, Mộng-tinh, Hoạt-tinh làm đau thắt ngang lưng, tay chơn nhức mỏi, tâm thần bất giao, thấy hỏa bất tề, ban đêm ít ngủ, hay nằm mộng nói dẫn, và thường hay đi tiểu, da mặt vàng mắt lờ trí lảng bảng, mắt đỏ hào quang, xây xẩm mày mặt, hay lắng tai rùng trái tim ai ấy không đều thường hay hồi hộp, lâu ngày thân thể gầy ốm, trong người coi yếu đuối mệt mỏi, nên dùng thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này sẽ thấy trăng kiện tinh khí đầy đủ và bổ khỏe vô cùng.

5. TÂM. — Tâm là chủ thần, tổn tâm là thần bị hao tổn, là tại lo lắng, làm việc mệt nhọc, bằng trí não nhiều thành yếu, huyết mạch không châu lưu tiêu hóa trong ngũ tạng lục phủ, làm xây xẩm mày mặt, hồi hộp trong ngực, và sanh ra nhiều chứng bịnh rất quan hệ. lúc ấy dùng ngay thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này rất công hiệu. Đó là [illegible].

6. — Các người già yếu khí huyết suy kém, tì vị hư nhược, ăn ngủ không ngon, mệt nhọc, tay chơn nhức mỏi, hay là lúc thanh xuân lo lắng nhiều. khi già khí huyết suy, trái tim yếu, tì yếu, dùng thuốc này các bịnh đều hết, giúp thêm sức khỏe [illegible] tuổi sống mãi [illegible] lâu thêm tuổi.

7. — Các người đau dây đau lâu ngày không mạnh, người khí hư nhược tì vị yếu, ăn uống không tiêu, trong mình bần thần mệt nhọc rất khó chịu, bịnh vừa công [illegible] dùng thuốc THANH-LAO DIÊN THỌ HOÀN này các bịnh đều hết [illegible] mau mạnh, hoặc người đau mới mạnh, khí huyết yếu, trái tim yếu, [illegible] thiếu sức mất ngủ không thẳng giấc, thường phục thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này sức lực, tinh thần trở nên tráng kiện, hay là người không bịnh mà dùng thuốc này cho thường thì sẽ khỏe vô cùng, dầu làm việc năng đêm tới ngày cũng không biết mệt.

Tóm tắt là viên thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này rất hoàn toàn và hết sức công hiệu, chẳng luận trai tráng, già cả, đàn bà con gái, hay là người có thai dùng đến đều công hiệu cả

Hộp lớn (số 87) uống 8 lần giá: 3 00

Hộp nhỏ (số 88) uống 4 lần giá: 1$60

Có bán lẻ các nhà đại-lý ÔNG-TIÊN ở các nơi

RCA

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhà

Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

ĐẠI-LÝ:

LÊ-VĂN-TÀI

82 -:- rue Georges Guynemer -:- 82

SAIGON

Hơi người bị bệnh hen, nên thở cho dễ chịu!

Thật không gì khó chịu bằng sự khó thở! Lúc đi, lúc chèo thang gác, hễ khó thở thì ho sù sụ ngay, khạc nhổ luôn, chẳ làm sao cho người được.

Biết bao nhiêu người có bệnh hen, bệnh ho ra đờm sẽ khỏi đau đớn khổ sở nếu chịu chữa bằng thuốc «Sirop des Vosges Cazé» Thuốc ấy đã chữa khỏi rất nhiều người, có nhiều thơ cám ơn làm chứng.

Hơi người bị bệnh hen, bệnh ho ra đờm, trông người ta đi lại nhẹ nhàng mà không ước ao được như vậy sao?

Nếu các người muốn được như mọi người, nếu muốn biết đủ các sự vui sướng ở trên đời, nếu muốn sống thì nên theo lời khuyên của chúng tôi: uống thuốc ngọt Vosges Cazé.

Sự đau đớn sẽ chóng hết ngay, thở được nhẹ nhàng dễ chịu, vì thuốc ngọt Vosges Cazé không thể nào không chữa khỏi bệnh ho sổ mũi, bệnh hen tức bực, nghe như gió thổi trong ngực và ho cả ngày.

Sirop des Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay tại hiệu CAZÉ, Pharm. 26 bis, Avenue de Châtillon, Paris

---

Rượu mạnh

MARTIN JEUNE

Là thứ rượu nhỏ lọc thượng hạng

Khi dùng cơm xong uống rất tiêu.

Bán tại hãng

POINSARD & VEYRET
HANOI-HAIPHONG

và các cửa hàng bán rượu

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn. Làm cho khí-huyết sung túc — Công-dụng đặc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI và các chứng sài, lở, ghẻ — Già suy yếu, trẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng chóng đỏ da, máu trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHÚ Ý

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: *Di-tinh, mộng-tinh hoạt-tinh — Khi sợ phải: đau lưng, mỏi vai, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm bao mộng-mị vẩn vơ.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.*

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONN ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'NDOCHN E — HANO như sau:

«.... Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí «trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương pháp bào-chế Thái-«tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức «khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt «trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang mai».

Trích dịch đoạn nghị chứng nhận thuốc CỐ TINH BỔ-THẬN:

«.... Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu «rất quí như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh».

NGŨ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

AU BON PASTEUR!!

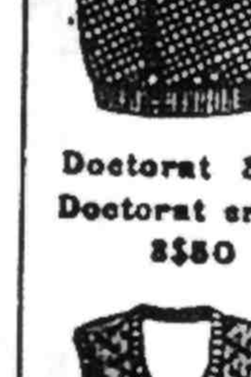

Doctorat 3$00

Doctorat croisé 3$50

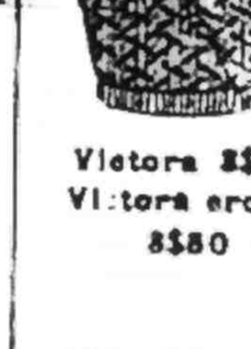

Victora 3$00

Victora croisé 3$50

AU BON PASTEUR là thứ laine tốt nhất, dù tuyết giá có thay đổi, Hàn-thử biểu xuống đến zéro degré, mà bận áo laine AN-THÀNH thời cũng không sợ gì rét cả, vì AN-THÀNH làm áo pull'over toàn bằng thứ laine Au Bon Pasteur.

THẬT LÀ:

Khắp Đông-Dương chợ cùng quê,

Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta.

AN-THÀNH kiểu mới chế ra.

Doctorat:	3$00	Doctorat croisé:	3$50
Richelieu:	3$00	Richelieu croisé:	3$50
Victora:	3$00	Victora croisé:	3$50

Áo pull'over laine Phụ-Nữ tân thời kiểu Idéal: 4$

Trên đây toàn là giá bán áo không tay, nếu làm có tay giá thời thêm mỗi cái 1$50; áo cao-xu đen croisé đi mưa: 6$50. Trench-coat: 7$50. Áo [illegible] Laville croisée 1$20.

Có đủ các hàng lụa, lĩnh, the, xuyến, nhiễu, faux-tussor và changtum vân vân...

Các nhà buôn có giá đặc biệt.

Mới có catalogue 1938

AN-THANH

41, Rue de la Soie, HANOI (Tonkin)

Rượu - Chổi Hoa - Kỳ

Sinh-đẻ, Tê-thấp, Tập-võ, Sai-gân tím-thịt, Chảy-máu đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, sang dậy đau lưng theo điều kiến hiệu.

Muốn mua hỏi ở các nhà Đại-lý thuốc bán PHÒNG TÍCH «CON-CHIM».

INJECTION PEYRARD

Thuốc tiêm [illegible] ĐỂ TRỊ BỊNH [illegible] Trong 200 người A-Rập dùng thuốc này thì [illegible] người (Y theo lời phúc của [illegible] ở Alger). Bán cùng các nhà thuốc cả [illegible].

BỒ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

		S	SHELLCOOL
1) DẦU XĂNG	(ESSENCE)	H	SHELL A CYL
2) DẦU NHỚT	(HUILE)	E	HUILE SHELL
3) MỠ	(GRAISSE)	L	GRAISSE SHELL
Có dùng mới biết:		L	*Biết chắc dùng mãi.*

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

NGƯỜI BIẾT PHÒNG THÂN CHỈ NÊN DÙNG

DẦU ĐẠI-QUANG

Trữ sẵn trong mình, phòng sương gió, giải cảm, đi xe đi tàu, dầm sương dãi nắng, hoặc nhức đầu chóng mặt, ngào ngạt, bần thần nhức mỏi; cảm nhầm gió độc, đau bụng, đau tức, xoa một chút dầu ĐẠI-QUANG là thấy kiến hiệu liền, chẳng thứ dầu nào hay bằng. Ve lớn giá... 0$20 — Ve nhỏ giá... 0$10

KHẮP XỨ ĐÔNG PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI-LÝ

DAI-QUANG DUOC-PHONG

29, PHỐ HÀNG NGANG HANOI

GIÂY NÓI SỐ 805

Tiểu-thuyết Sư Đầu Quái Hiệp đã ra số 9, xin đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

TIẾNG DÂN DU PEUPLE ANNAM

Le Gérant HUỲNH-THÚC-KHÁNG